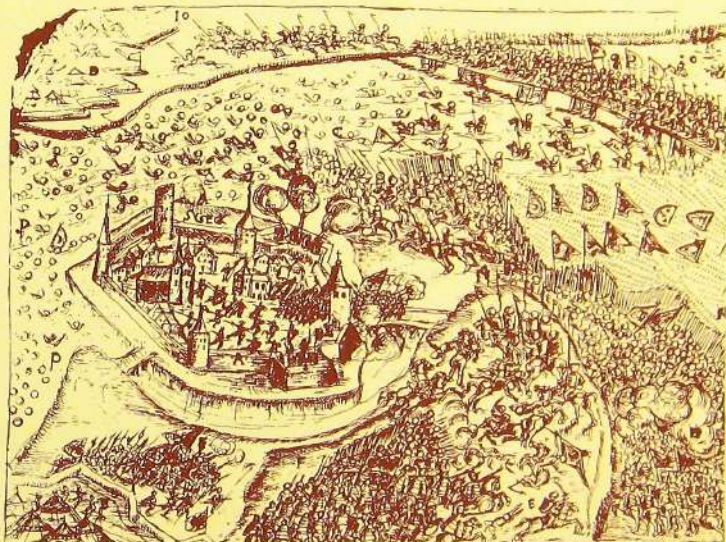

SISAČKA BITKA 1593

ZAGREB - SISAČ 1994.

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST FILOZOFSKOGA FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

INSTITUT ZA SUVREMENU POVIJEST, ZAGREB

POVIJESNI ARHIV, SISAK

IZDAVAČKI ODBOR

Bartol Biličić
Lovorka Čoralić
Ivo Goldstein
Milan Kruhek
Miroslav Kurelac
Miljenko Pandžić
Mirko Valentić

UREDNICI

Ivo Goldstein
Milan Kruhek

ZA IZDAVAČE

Bartol Biličić
Ivo Goldstein
Mirko Valentić

Knjiga Sisačka bitka 1593. objavljena je zahvaljujući novčanoj pomoći
Privredne banke d. d. Zagreb, Hrvatskih šuma i Grada Siska.

SISAČKA BITKA 1593.

ZAGREB-SISAK 1994.

CIP — Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb

UDK 949.75 Sisak "1593"(063)(082)

SISAČKA bitka 1593. / [urednici Ivo Goldstein... et al.]. —
Zagreb : Zavod za hrvatsku povijest Filozofskoga fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu [etc.], 1994. — 929 str. : ilustr. ; 24 cm

Tekst na hrv., sloven. ili njem. jeziku. — Prema predgovoru, knjiga
sadrži radove s međunarodnog znanstvenog skupa "Sisačka bitka
1593-1993" održanog 18-19. lipnja 1993. u Zagrebu i Sisku. —
Bibliografske bilješke uz svaki rad. — Zusammenfassungen.

ISBN 953-175-025-4

940518162

SADRŽAJ

Riječ urednika	7
Riječ Anđelka Mijatovića, izaslanika Predsjednika Republike Franje Tuđmana	8
Riječ Darka Pavlaka, gradonačelnika Grada Siska	9
<i>Miroslav Kurelac</i> : Sisačka bitka u svjetlu suvremenih hrvatskih i europskih događanja	11
<i>Mirko Valentić</i> : Hrvati u stogodišnjem ratu 1493–1593	19
<i>Milan Kruhek</i> : Rat za opstojnost Hrvatskog kraljevstva na kupskoj granici	33
<i>Andrija Lukinović</i> : Zagrebački kaptol i obrana Siska	67
<i>Andrej Hozjan</i> : Sisak 1593. in vloga obveščevalne, protiobveščevalne ter vojnopoštne dejavnosti združenih notranjeavstrijsko–hrvaških sil	75
<i>Ante Nazor</i> : O broju vojnika kršćanske vojske u sisačkoj bici 22. lipnja 1593.	93
<i>Leopold Toifl</i> : Das Steirische Proviantwesen und die Windische Grenze bis zum Ende des 16. Jahrhunderts	109
<i>Nenad Močanin</i> : Neki problemi tumačenja turskih izvora u vezi s bitkom kod Siska 1593. godine	125
<i>Snježana Buzov</i> : Povjesnica Mustafa Selânikî efendije kao izvor za povijest osmanlijsko–hrvatskih sukoba u drugoj polovici 16. stoljeća	131
<i>Andrej Žmegač</i> : Povijesnoarhitektonsko vrednovanje sisačkoga kaštela	137
<i>Marina Bregovac–Pisk</i> : Sisak u likovnim umjetnostima do kraja XIX. stoljeća	149
<i>Milan Pelc</i> : Vijest–senzacija–propaganda: predstavljanje povijesnog događaja u doba ranog novog vijeka na primjeru bitke kod Siska	163

<i>Felix Tobler</i> : Reaktionen auf die Schlacht bei Sisak im Spiegel der Deutschsprachigen Neuen Zeitungen	187
<i>Vasko Simoniti</i> : Pomen bitke pri Sisku v luči historiografije in zgodovinskega spomina	197
<i>Ács Tibor</i> : Sisačka bitka u mađarskoj historiografiji	211
<i>Rafo Bogišić</i> : Antun Sasin: »Razboji od Turaka«	227
<i>Damir Karbić</i> : Bitka kod Siska u opisima suvremenika	239
<i>Maja Šercer</i> : Vojna oprema i naoružanje u vrijeme bojeva kod Siska 1591–1593.	243
<i>Stipe Botica</i> : Sisačka bitka u hrvatskoj književnosti	255
<i>Ivo Goldstein</i> : Sisačka bitka u hrvatskoj historiografiji i društvu u 19. i 20. stoljeću	271

U ovom su zborniku radova sakupljena znanstvena izlaganja s dvodnevno međunarodnog znanstvenog skupa »Sisačka bitka 1593–1993« koji je 18. i 19. lipnja 1993. godine održan u Zagrebu i Sisku.

Pripremni odbor u sastavu Bariol Biličić, Lovorka Čoralić, Ivo Goldstein (predsjednik), Milan Kruhek (tajnik), Miroslav Kurelac, Miljenko Pandžić, Mirko Valentić, organizirao je znanstveni skup, a uredništvo zbornika potrudilo se da iznesena izlaganja prikupi i pripremi za tisak. Zajednički im je cilj bio da se sisačka bitka, njezini uzroci, posljedice i odjeci obrade cjelovito, da se ti događaji objasne u kontekstu evropske povijesti 16. stoljeća.

Rat za hrvatsku opstojnost krajem 16. stoljeća doživio je vrhunac 22. lipnja 1593. godine, kada je turska vojska u blizini sisačkog kaštela doživjela poraz koji se u krajnjem ishodu rata pokazao za Hrvatsku presudnim. Međutim, to je bio samo najznačajniji ratni događaj i samo dio mnogih bitaka koje su se vodile na prostoru od Petrinje do Siska, te do Zagreba i Moslavine, a te su borbe samo dio ratnih napora koje je podnosilo hrvatsko društvo od druge polovine 15. pa sve do samog kraja 17. stoljeća. Tim je događajima posvećen jedan dio radova u ovom zborniku.

U taj je rat bilo uključeno mnogo čimbenika. Vojno su surađivale i druge zemlje Habsburške Monarhije. Dakle, iako je sisačka bitka 1593. godine dio hrvatske povijesti, ona je isto tako, iako u manjoj mjeri, dio i slovenske i austrijske i mađarske i turske i bosanske povijesti. To je bio razlog da su na simpoziju sudjelovali i istraživači iz Slovenije, Austrije i Mađarske, te da su njihovi referati tiskani u ovoj knjizi. Oni su osvijetlili odjeka sisačke bitke u njihovim zemljama, a angažirali su se i naši specijalisti–turkolozi koji su objasnili kako je turska strana djelovala i kako je tumačila bitku i njoj suvremene događaje.

Sisačka pobjeda postala je odmah u Evropi događaj od prvorazrednog interesa, a i u kasnijim je vremenima bila trajan izvor inspiracije i polje istraživanja povjesničara, književnika, likovnih umjetnika, kako u Hrvatskoj, tako i u susjednim zemljama.

Urednici su uvrstili u ovaj zbornik i radove Ive Goldsteina i Ante Nazora koji, iako nisu bili pročitani na skupu, sadržajem dopunjavaju neka manje istražena pitanja vezana uz sisačku bitku i njezine odjeka. U uvodnom dijelu objavljeni su i pozdravni govori Anđelka Mijatovića, izaslanika Predsjednika Republike, te sisačkog gradonačelnika Darka Pavlaka.

Organizatori znanstvenog skupa »Sisačka bitka 1593–1993.« — Povijesni arhiv Sisak, Institut za suvremenu povijest iz Zagreba, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zahvalni su svim sudionicima ovog skupa, kao i institucijama koje su na razne načine pridonijele da on uspije: prvenstveno Predsjedniku Republike Franji Tuđmanu koji je iskazao volju da bude pokrovitelj, kao i Ministarstvu znanosti i tehnologije čija je dotacija dostajala da se skup organizira na doličan način. Zahvaljujemo i Institutu za suvremenu povijest u Zagrebu i gradu Sisku koji su sudionicima skupa iskazali gostoprimstvo prvog, odnosno drugog dana rada, kao i članovima Pripremnog odbora i mnogima drugima na uloženoj trudu.

Zahvaljujemo i »Privrednoj banci« d. d., Zagreb, »Hrvatskim šumama« te Gradu Sisku čijim je novčanim doprinosom pokriven trošak tiskanja ove knjige.

Urednici